

Naročninaznaša letno 36 Din, polletno 18 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 28

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

**MURSKA
KRAJINA**

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

I. LETO

Murska Sobota, 29. maja 1932.

ŠTEV. 13

Denarna vprašanja

Vsake dva ali tri mesece se pojavi kak vznemirjajoči glas, ki spravi ljudi iz ravnotežja. Tako so brezvestni ljudje od jeseni sem že večkrat razširjali med ljudstvom, da bo naš dinar padel. Mnogi so tem vestem nasledili in začeli po pretiranih cenah nakupovati premičnine in nepremičnine.

Mi smo že takrat na tem mestu svarili ljudi in povdarjali, da dinar ne bo padel, ampak da bo vlada storila vse, da ga vzdrži na stalni višini.

Pretekli so meseci in čas je pokazal, da smo imeli prav mi. Dinar je trden.

G. minister financ je ponovno odločno izjavil, da je bojazen pred inflacijo v Jugoslaviji brez vsake podlage. Kraljevska vlada inflacije niti v najmanjšem obsegu ne bo dopustila in bo brezpogojno držala dinarsko valuto na mednarodni vrednosti, ki odgovarja kritju v zlatu in devizah, kakršno predpisuje zakon.

Ta izjava g. ministra financ je zelo dragocena in bo obvarovala veliko število ljudi pred občutno izgubo, kakršno so že pretrpeli tisti, ki so iz same bojazni pred inflacijo plačevali za blago visoko pretirane cene.

Druga neutemeljena bojazen nekaterih ljudi je, da bi vložili svoj prihranjeni denar v denarne zavode. Drže ga rajši doma. S tem delajo kvar sebi, ker leži denar doma brez haska. Obstojta pa nevarnost, da ga jim kdo ukrade, da pri požaru zgori ali se na drug način uniči.

Vseh teh skrbi je človek rešen, ako denar vloži v denarne zavode. Poleg tega pa dobiva tudi obresti.

A kljub temu denar doma drže, češ da ni v denarnih zavodih varen. Ta bojazen obstojta že mesece in mesece. Je pa brez vsake podlage, ker noben denarni zavod v tem času ni propadel, ampak vsi poslušajo dalje, kar najbolj dokazuje njih trdnost in solidnost.

Tudi ta bojazen mora izgniti, ker je brez podlage. Zato v vašem interesu svetujemo. Bodite brez skrbi in zaupajte svoje prihranke zopet denarnim zavodom.

Vsem srezkim in krajevnim organizacijam J. R. K. D.

Začasna banovinska eksekutiva J. R. K. D. za Dravsko banovino sklicuje ustanovno skupščino banovinske organizacije J. R. K. D. za Dravsko banovino, dne 4. 5. junija t. l. v Ljubljani v Kazini (Velika dvorana).

Dnevni red skupščine je:

1. Dne 4. junija ob 18 ur v Veliki dvorani Kazine:

1. Otvoritev.
2. Poročilo verifikacijskega odbora.
3. Čitanje zapisnika konference z dne 29. III. t. l.
4. Poročilo tajništva.

5. Razgovor o sestavi kandidatnih list.

6. Slučajnosti in debata.

11. V nedeljo 5. junija ob 10 ur v Veliki dvorani Kazine nadaljevanje dnevnega reda in sicer:

7. poročilo ministrov dr. Kramerja in Pučlja.
8. Volitve prvega banovinskega odbora in eksekutive, članov odsekov, treh članov nadzornega odbora.
9. Resolucije.

Vsa točnejša navodila bodo prejeli srezki odbori tekom prihodnjih dni.

Začasna banovinska eksekutiva
J. R. K. D.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Ministrski svet je odobro potrebne kredite za obnovo krajev, ki so bili po povodnji uničeni. Po uradni ugotovitvi je bilo popolnoma porušenih 1916 hiš, poškodovanih pa 3115, toraj mnogo več, kak se je prvotno mislilo. Nekaj vasi se bo moralo popolnoma preseliti na druge kraje, gde jih poplava ne bo mogla vsako leto doseči i poškodovati. — Ministrstvo za trgovino i industrijo je zagrozilo tovarnam cementa, da bo znižalo uvozno carino na cement, ako se cene cementa ne bodo znižale. Cementni kartel je namreč zvišao od lanskega leta cene cementa za nad 20%, kar je silno neugodno vplivalo na gradbeno delavnost.

— Kmetijsko ministrstvo je naročilo Priviligirani agrarni banki, naj v najkrajšem časi zbere točne podatke o vseh kmečkih dolgovih. Na podlagi teh podatkov bo narodna skupščina po preteku 6 mesecev uredila i popravila zakon o zaščiti kmetov. — V Beogradu je bila konferenca o bratovskih skladnicah, pri katerih so vsi rudarji zavarovani za slučaj bolezni, invalidnosti i starosti. Vsi rudarji, tudi oni, šteri so izgubili delo radi gospodarske krize in s tem prenehali biti člani bratovskih skladnic, bodo ešče nadalje dobivali podpore, kak da njihovo članstvo ni prenehalo. — V Dubrovniku (Dalmacija) je bio veliki politični shod J. R. K. D. Danes imamo svojo državo, šteroj moramo posvetiti vse svoje moči i složno delati za njen procvit i napredek. Federalisti i separatisti hočejo raztrgati jugoslovanski narod na tri dele, kar se niti Avstriji ni posrečilo, štera je hotela razdor med Hrvati in Srbi. Nova stranka naj se imenuje jugoslovanska narodna stranka. — V Beograd je prispeo novi francoski poslanik Emil Naggiard. Od njegovega delovanja je odvisen razvoj in poglobitev gospodarskih odnošajev med Francijo i Jugoslavijo, s čimur bi se prijateljski odnošaji med obema državama ešče bole poglobili. V Beogradu pa se bo deloma odločevalo tudi politični položaj srednje Evrope in Podunavja. — V Zagrebu se je vršila

glavna seja odposlancev jugoslovanskih organizacij Panevropske Unije, šteri imajo svoje sedeže v Beogradu, Zagrebu i Ljubljani. Predsedoval je bivši zunanji minister dr. Momčilo Ninčič. Evropska Gospodarska Unija se mora ustvariti, da bo zavladao mir in gospodarsko blagostanje v Evropi.

Avstrija. Po dolgem trudi se je slednjič posrečilo sestaviti vlado. Težkoče so bile v razdelitvi ministrstev. Vlada, šteroj načeljuje dr. Dollfuss ima v parlamentu le en glas večine. Sestava nove avstrijske vlade je zadela na ostro kritiko socialnih demokratov. — V ospredju bližnjih parlamentarnih del bo dodatni proračun, šteri bo predložen parlamentu prihodnji teden. — Kakor smo že zadnjič poročali je Avstrija prosila Društvo narodov za nujno finančno pomoč, da zamore izpolniti svoje denarne obveznosti napram inozemstvu. O tem se je razvila tudi velka debata v Svetu Društva narodov. Splošno prevladuje mnenje, da bo treba v Avstriji uvesti mednarodno finančno kontrolo. Naglašajo, da je Avstrija predvsem sama kriva, da je zašla v finančne i gospodarske težkoče, ar so bili njeni izdatki povsem nesorazmerni z njenimi sredstvi. — Za letni obrok, ki ga bo treba plačati 1. julija, za vrnitev mednarodnih dolgov, si je avstrijska vlada že zagotovila potrebno vsoto.

Madžarska. Finančni minister Korany je izjavo, da bo Društvo narodov v kratkem poslalo na Madžarsko strokovojaka, šteri bo pripravo vse potrebno za skorajšnjo konferenco inozemskih upnikov Madžarske. Na konferenci bodo urejene inozemske obveznosti Madžarske.

Češkoslovaška. Ministrski predsednik Udržal je na neki seji izrazil mnenje, da gospodarska i politična sedanost ni brezupna. Potrebno je, da se predvsem zanašamo sami nase. S tem pa ni rečeno, da bi morali zapreti meje. Poudarjao je tudi, da bo vlada čiče nadalje stremela po vzdrževanju stabilnosti krone i ravnotežju trgovinske bilance, ter je odločno proti inflaciji, ki bi mogla povzročiti ešče večjo bedo, kak je zdajšnja.

Nemčija. Včasi kak se vrne Hindenburg v Berlin bo najbrže padla odločitev o novi zasedbi izpraznjenih ministrskih mest v državni vladi. — Mesto vojnega ministra, ki je podao ostavko, je ešče vedno nezasedeno. Državni kancelar je ponūdo to mesto nekemu generalu, šteri pa noče sprejeti. — Odločitev za preosnovo državne vlade se pričakuje pričetkom julija. Brčkone se tudi državni zbor ne bo preje sestao. — Doba zavarovanja za brezposelnost se zniža od 20 na 13 mesecev. Važno je tudi, da bo davek, ki je bio lani uveden za pokritje stroškov brezposelnosti, razširjen tudi na uradnike.

Poljska. Bivšega ministrskega predsednika profesorja Bartela so napadli vseučilišniki, i so ga obmetavali z gnilimi jajci. Vzrok temu je, ar je nastopao proti njim pri nekih demonstracijah.

Italija. Turški ministrski predsednik in zunanji minister sta na poti v Rim. Pred kratkim sta bila v Rusiji. Italjanski listi pripisujejo temu obisku velki politični i gospodarski pomen. Kljub temu, da traja prijateljstvo med Italijo i Turčijo že nad štiri leta, so doseženi uspehi med obema državama kaj malenkostni i se tudi od sedanjega obiska ne pričakuje dalekosežnejših političnih i gospodarskih posledic. Brez dvoma pa je, da ta obisk podkrepuje dejstvo, da je to notranja zveza med turško politikom v Moskvi i Rimu. — Italjanski ministrski svet je imeo sejo, na šteri je odobro okrog 40 zakonskih načrtov, med njimi tudi dve jugoslovansko-italjanski konvenciji.

Grčija. Vsled stavke poštne uslužbencev i ešče drugi dogodki so dali povod, da je vlada odstopila. — Zveza strokovnih organizacij je sklenila, da proglasi splošno stavko, za pomoč poštne i finančne uprave, kak tudi cestneželeznice, ki stavkajo. Vojaštvo je v strogi pripravljenosti i je položaj zelo resen. Po ništernih krajih je prišlo baje do upora, radi česar so bili spopadi med orožništvom i uporniki. — Grčija je prišla v jako težaven finančni položaj.

Španija. Le slučajno se je v državi preprečila revolucija. Policiji se je posrečilo odkriti veliko zaroto, štera bi morala vōvdariti 29. maja. Dozdaj so zaplenili okrog 2000 bomb i peklenjskih strojev i mnogo razstreliva, kar je bilo pripravljeno za različne atentate na železnice, mostove, vodovode i. t. d. Izvršile so se številne aretacije.

Radio večer

V soboto, dne 28. t. m. bo radio Ljubljana prenašala iz M. Sobote našo prekmursko reč v svet. Na programu je govor g. poslanca Benka, orkestralne točke sokolskega orkestra, prekmurske narodne pesmi, ciganska godba i jazz-orkester. Začetek prenosa bo od pol devetih zvečer naprej. Prireditve v Sokolskem domu bo javna in bo le malenkostna vstopnina zato se pričakuje obilno udeležbo občinstva.

Grof Szapary . . .

Nek dunajski časopis je prineso v svoji zadnji številki pod naslovom: „Deložacija grofa Szaparyja“ sledeče:

Grof Ladislav Szapary in dašnji guverner Reke i madžarski poslanik v Londonu ter eden najodličnejših predstavnikov in dašnje avstro-vogrške monarhije je že dalje časa bivao s svojo ženo na Dunaju. Stanovao je v nekem hoteli. Z ženo sta bivala le v eni sobi v veliki skromnosti. Kljub temu pa že dalje časa ni več mogeo plačati stanovanja, vsled česar je lastnik hotela prišo k njemu i mu priporočao, da si poišče novo stanovanje.

V zadnjem časi je živo popolnoma oddaljen od zunanjega sveta i je le redko zapušto svojo sobo. Vse njegovo imetje je obstojalo le v enem samovarju.

Nadalje poroča časopis o njegovem nekdanjem premoženjskem razmerju o njegovih dolgovih, štiri znašajo okrog 2 milijona šilingov to je okrog 14 milj. dinarjev, štiro dolguje različnim družbam, neki budimpeštanski tiskarni, Jugoslovanski banki itd.

„Tragični konec bivšega guvernera Reke“

Pod tem naslovom prinaša „Jutarnji list“, z dne 24. t. m. sledeče:

Dunaj, 23. V.

„Bivši guverner Reke i bivši madžarski poslanik v Londonu Ladislav Szapary je skočo sinoči iz hotela skozi okno. Ostao je brez vsakega premoženja i ni meo s čim niti, da bi plačao hotel. Njegovo edino imetje sestoji iz enega samovarja na špirit.“

V Ledavo je skočil

Posestnik Kuzma Štefan iz Puževci si je pred tednom končao življenje v Ledavi. Sredi noči je vstao i se odstrano iz sobe. Ar ga le dolgo ni bilo nazaj so ga šli iskat a vse zaman, nikjer ga ni bilo najti. Samo le drugi dan v jutru so sosedje našli njegovo truplo v 1 km oddaljeni strugi Ledave. Bio je že mrtev. Kaj je nesrečneža gnalo v smrt ni znano.

Obesil se je

Filo Kalman iz G. Petrovec je živo s svojo družino v stalnem prepirlu. Vedno se je kregao z ženo i ona je morala zbežati k sosedovim, ki so jo vzeli v zaščito. Večkrat je pravil, da bo najprej ženo ubio potem pa ešče sebe.

Pred dnevi se je zopet začeo prepirl med njim i ženo. Kak navadno je spet žena zbežala. On pa je šo v skedenj i se tam na tramu obesio, gde so ga drugo jūtro našli.

Požar

Pred tednom je začelo okrog polnoči goret postopje Počič Aleksandra iz Panovci. Ogenj se je hitro razširo i se je vžgalo tudi sosedno leseno i slamo krita klet i skedenj posestnika Novak Janeza. Le hitri i požrtvovalni akciji tamošnje požarne brambe se je zahvaliti, da se ogenj ne ešče bole razširo. Povzročena škoda znaša preko 30.000. Din ter je tembolj občutna ar je le delno pokrita z zavarovalnino.

Murska Sobota

— Ustanovni občni zbor društva „Soča“ se vrši v nedeljo, dne 29. maja, v mali dvorani Sokolskega doma.

— Z kolom je dobo Raščan Jožef iz Mostja je imeo v vinogradi opravke. Med potoma domov so ga neznanzi z koli napadli i ga pobili na tla. Njegove poškodbe so precej hūde i je mogao v bolnico.

— S sekiro se je vsekala prav globoko, Vaš Marija iz Berkovc.

— Zemlja ga je zasūla. Hajdinjak Alojz iz Fikčinc je kopao prod. Pri tem se je odtrgala velika plast zemlje, ki ga je zasūla. Z težkimi notranjimi poškodbami i z zlomljeno nogo so ga prepeljali v bolnico.

— Nogo si je zlomo. Šömen Jožef iz Nedeljice. Peljao se je na vozi, od šteroga se je snelo kolo. Pri padci se je zgodila ta nesreča.

— Koncert dijakov drž. realne gimnazije se je vršo v nedeljo 22. t. m. pod vodstvom g. prof. Justina. Koncerti je prisostvovao celokupni profesorski zbor z g. ravnateljem Vagaje na čeli. Nastopajoči pevci, pevke i orkester so pokazali vzorno disciplino i brezhibno prednašanje narodnih i umetnih pesmi. Posebno se je odlikoval ženski pevski zbor. Ugaljal je nastop mladega pionista Štefan Mesariča i pevski duet M. Drvenikove in J. Carove.

Ta koncert je ponovno dokazao stremljenje naše mladine po glazbi ki človeka plemeniti i moramo k nastopu samo čestitati ter jim klicati: „Li tak naprej!“

— Pesji zapor. V občini Vadarci je bio ustreljen eden zbešnjeni pes. Zato je sresko načelstvo odredilo do preklica pesji zapor za celi srez. Psi morajo biti zvezani, ali pa či so na prostem, morejo imeti nagobčnik. Či se najde pes brez nagobčnika na cesti, bo pokončan. Te določbe so veljavne tudi za lovske pse. Lovski psi samo v časi, gda je lov, so lejko brez nagobčnika. Strogo je zabranjeno jemati pse v gostilne, mesnice ali druge javne lokale. Občine morajo postaviti na razpotjih vidne napise „Pasji kontumac.“

Dolnja Lendava

— Z motorjem na drevesu. Rivalske praznike so ljudje porabili, da so obiskali svojce. Tako je prišel domov v Dolgovas iz Zagreba tudi zidar Prša. Pripeljal se je z motornim kolesom iz Zagreba, katero pot je prevozil baje v dveh urah. Oba praznika je vozil skozi Lendavo s strahovito brzino, da se ni mogla razbrati niti številka njegovega motorja. Med ljudstvom, ki ga je bilo polno na uli-

cah, je zbujal strah, da se ne bi pripetila kakšna nesreča. Vozil je tudi po klanceh Lendavskih goric gor in dol in strašil na vse strani. Prša se je pač postavil s svojim novim kolesom in vožnjo med poznanci i prijatelji. To svojo divjaško vožnjo bi pa skoraj plačal z življenjem. Ko je vozil od cerkvi proti Kroni, mu je zdrknilo krmilo iz rok in kolo je hipoma steklo s ceste v živo mejo pred Blauovo hišo, se zaletelo v kostanj in po drevesu gor dva metra visoko. Drevje je močno ogulilo. Pršo pa je vrgel plot s kolesa, kar je bila njegova sreča. Če bi ostal na motorju, najbrž ne bi več hodil živ, tako pa je dobil manjše poškodbe na glavi. Oblasti bodo prehitrega vozača Pršo poučile, da se ne sme voziti s tako brzino skozi mesto.

— Kozaki v Lendavi. Na praznik so nastopili tudi v Lendavi Kozaki, ki so izvajali take vaje, da so jih gledalci kar najbolj občudovali. Prireditelj je gledalo zelo dosti občinstva.

— Z motiko po glavi. V Lendavi dan za dnem vidimo ljudi, ki se vračajo iz Goric močno vinjeni. Večkrat pride tudi do preprirov in bitja med njimi. Pred dnevi se je vračal z goric domov nek fant iz Male Polane. Bil pa je preveč korajžen in se je smel v veliko-polanske fante. Ti se pa spustili po njem z motikami in ga do krvavega namlatili.

— Šolski izlet. Deca lendavske osnovne šole je napravila pod vodstvom svojega učiteljstva majski izlet v Ptuj. V Ptuj so sprejeli prekmurško mladino prav pristrčno. Deca si je ogledala ptujske šole, muzej, cerkve in druge znamenitosti. Popoldne pa je bila gost v Sokolskem kinu. Izlet je bil po pripovedovanju dece sila zanimiv in poučen. Lepi kraji in Ptuj sam so otrokom zelo ugajali. Gostoljubni Ptujčani pa ostanejo naši mladini v prijetnem spominu.

— Novi šolski preglednik. Ministarstvo je postavilo za šolskega preglednika za naš srez g. Mateja Mikuža iz Škofjeloke brata ing. Mikuža iz Beltinec. Novi g. preglednik se je že javil na sreskem načelstvu.

DOPISI

— Velika Polana. Pri nas se je zgodilo nekaj jako žalostnoga, štiro dogodek nema skoro para na sveti. Jerebic Martin, 23 let star dečko, je z drvaricov ponoči napadno krave v štali pri Kelenčevih. S švijami je tak zbuo siromaško živino, da se je premetavala. To svoje grdo delo pa je včino zavolo toga, ka so ga v preminoj zimi prek dali žandarom, ar se je pri njem našlo perje od vkradjenih kokoši. To djanje vsi ljudje naj-

bole obsojajo pa tudi zasluži nájbole ostro kaštigo. Jerebica so prijali žandarje.

— Hotiza. Minočo nedelo smo pri nas meli volitve v gospodarski odbor urbarijalne skupnosti. Za te važen odbor so se potegūvale tri liste. Zvoljeni so bili Kelenc Miška, Horvat Michael, Kotnjek Martin, Zver Ivan i Kranjec Marko. Zelemo, da bi novi odbor delao v korist skupščine i zastopao interese vseh upravičencov.

Ali ste že poravnali naročnino? Či ešče ne — napravite to ešče dnes!

IZ SVETA

Či ešče ne veš . . .

da se je v dolini Mosel odtrgno oblak i povzročo velke povodnje. Škoda je velikanska. Po dose-danjih poročilih je pet ljudi prišo ob življenja. Po nekod so se tudi odtrgali zemeljski plazovi,

da je na francoskem ocean-skem parniku „George Philippar“ v bližini Aden vōvdaro ogenj. Več kak 100 potnikov je prišo ob življenje. Mnogi so si skušali rešiti življenje s tem, da so poskakali v morje i ščeli priplavati do obrežja. Večina teh nesrečnežev pa so postali žrtve morskih psov, štiro se ravno tamkaj nahajajo v velikem številu. Nad 600 potnikov pa so rešile francoske i ruske ladje, ki so prihitali na pomoč. Ogenj je vōvdaro ponoči, gda je bila plesna zabava na višku,

da je prišo v Bombayu v Indiji, do velkih nemirov. Razvili so se srditi boji med mohamedanci i indij, pri šterih je bilo okrog 170 ljudi ubitih i okrog 1000 ljudi ranjenih. Mrtvašnica je tak prenapolnjena, da ne morejo več sprejemati novih mrtvecev. Policija i vojaštvo, štiro je zelo ojačeno skušata upostaviti zopet red,

da se je v Kottbusu Marta Roke usmrtila sebe i svoje troje otrok. Da se je nesrečna mati odločila do tega groznega koraka, je vzrok ta, da je ona bila tuberkulozna i se je bojala, da po njeni smrti ne bi nihče skrbo za njene otroke,

da je v Berlinu nek delavec napadno 12 let starega dečka i ga težko rano. Pravočasno so ešče prišli stanovalci hiše v šteroj se je to vršilo i so se podali v beg za napadalcem. Kak ga je razjarjena množica prišla ga je s kamenjem pobila na tla tako, da je mrtev obležao,

da se je pri delih v predoru blizu Loquimaya smrtno ponesrečilo 52 delavcev. Predor se je porušo i tak zapro delavcem izhod. Ar je primanjkovalo zraka, so se vsi zadušili i je bila tudi hitra pomoč brezuspešna, da je treba širiti „Mursko Krajino“.

RAZNO

— Rekrutovanje. V dolnje-lendavskom srezi bodo nabori (štelinga) od 30. majuša do 8. junija. V Beltinci bodo nabori 30., 31. majuša i 1. junija v Lendavi pa od 2. junija naprej. Rekrutovali se bodo: letnik 1912. na prvo, a letniki 1907—1911. pa ponavljalno. Ravno tak se naj zglasijo na nabor vsi tisti, štiro so ešče ne bil rekrutovani i so rojeni v letih 1908—1912. Priporočamo našim deč-

A házban, kertben, uccán és sporttéren

legalkalmasabb a tartós és olcsó.

„VIKTORIA“ vászoncipő

DETAILLÁRAK

22—27 sz. nagyság din.	24.—
28—34 sz. nagyság din.	30.—
35—41 sz. nagyság din.	38.—
42—46 sz. nagyság din.	46.—

Kapható minden idevágó üzletben.

Kényelmes fazon, ruganyos járás!
Szürke, fehér és fekete színben!
Hatal gyártmány!

Nagyban eladás:

SEMPERIT, ZAGREB

Nikolićeva 6—8.

Kérje a „Wimpassing“ jegyű strand- és sport-cipőt.

Sokolski nastop 12. VI. v Murski Soboti

kom, da bodo znali čuvati svoje dobro ime i ka nede prišlo do kakšnih žalostnih dogodkov. Pošteno pa prijateljsko veselje naj bo med vami ne pa bitje.

— **Občni zbor.** Dolnje-lendavska kolektivna obrtniška zadruga bo mela svoj redni letni občni zbor v Beltincih ob 9. uri dne 19. junija. Po dolgih letih se bo vršo zdaj ednok občni zbor zvršn Lendave.

— **Autobus skoz Turnišče.** Davna žela „varašancov“ se je spunila. Od 22. maja naprej bo vozo pošt-ni autobus iz Sobote v Lendavo skoz Turnišče. Voz bo do Dobrovnika; od tu se obrne proti Turnišči i po novoj cesti na Genterovce, kde pride nazaj na glavno cesto. Turniščanje bodo zdaj vdablali pošto iz Lendave, štero pripela autobus z vlaka. Vožnja pa je zaednok samo začasna, ar se mora pokazati, či se takša vožnja splača. Vtipamo pa, da se bo vožnja rentirala i se stalno vzdrževala. V tom pogledu bo pa trbelo v boljše stanje postaviti cesto Renkovci-Turnišče, štero mora prevzeti sčasoma banovina.

Davčni odbori

Davčni odbori, šteri so bili zvoljeni od občinskih odborov, da zastopajo obrtnike pri določevanju davkov za letošnje leto, so začnoli delati. Či kda inda, majo letos tej odbori jako žmetno delo: braniti obrtništvo. Znano je vsem, ka dnesden tudi obrtniki več nemrejo shajati. Pomenjkanje penez pri kmeti se pozna tudi pri obrtniki. Dela nega. Dela nema ne čevljar, ne mizar, ne kovač, ne te, pa ne ov mešter. Či se pa tudi kaj dela, ide največ vse na porgo. Lehko se pravi, da naš obrtnik nemre več živeti samo od toga posla, nego, či ma zemljo, se bavi tudi s poljedelstvom. Velka kriza obrtniškega stanja se vidi tudi s toga, ka obrtniki po vrsti odpovedavlejo obrt.

Naše obrtništvo je bilo dober davkoplacivalec. Že prlé pa je težko zmagalo velke dače, štere so se nje-mi nalagale. Zdaj pa lahko povemo, ka je promet pri obrtništvi spadno za 50%. K tom razmerju se mora te postavlati davčna osnova i odmerjati davek. Teško je za vse, pa tudi za obrtnike. Z veseljom smo gledali, kak se je pri nas začnola razvijati obrtnost. Škoda bi bilo, da bi to našo mlado obrt zanemarjali pa onemogóčali. Zato zdaj, kda se odloča obda-čevanje obrtnikov, dvigamo glas, ka se pri tom velkom deli ma pred očmi težek položaj našega obrtnika. Naš človek rad da, či more, či pa nema s koj vzeti, dati nemre.

ŠOLA IN DOM

Društvo „Šola in dom“ se je obrnilo na vse starše srednje-šolskih dijakov, da odgovorijo na dve vprašanja: 1. Ali se naj obdrži samo dopoldanski pouk, i 2. Ali morajo dijaki, šteri študirajo na srednjih šolah, stanovati v kraju, gde je srednja šola. Na soboški gimnaziji je večina dijakov, ki ne stanujejo v Murški Soboti, ampak v sosednjih občinah. Ako bo ministristvo prosvete vstrajalo pri svojih zahtevi, da se mora vršiti pouk dopoldne i popoldne, bodo vsi ti dijaki morali stanovati v Murški Soboti, ali pa bodo morali pustiti šolo. Marsikateri marljivi dijak bo moral ostati doma, ker starši ne bodo imeli sredstev, da bi mu držali stanovanje v Murški Soboti.

Zato naj vsi starši čimprej odgovorijo na stavljena vprašanja, da bo društvo „Šola in Dom“ znalo, kaj starši želijo i na šteroj strani je večina.

Živinski sejmi v srezu Murška Sobota zopet dovoljeni

Na intervencijo g. poslanca Benka so živinski sejmi v srezu M. Sobota zopet dovoljeni. Prepovedani so bili, kot je znano, radi slinavke in parkljevke v Prelogu. Prigon na tukajšnje sejme pa je dovoljen samo za živino iz neogroženih srezov. Zaprti še ostanejo srez D. Lendava, Prelog, Čakovec, Varaždin, Ludbreg in Koprivnica.

Prvi živinski sejem bo v Puconcih v soboto 28. t. m.

Cene živine pri nas v zadnjih desetih letih. Leta 1922: biki 38 K, krave 28 K, teleta 38 K in svinje 65 K za kg. žive teže. Leta 1927: biki 9 Din, krave 4 Din, teleta 9 Din in svinje po 12 Din za kg. žive teže in letos dosedaj: biki do 3.50 Din, krave do 2 Din, teleta 3–5 Din, svinje pa 5–7 Din za kg žive teže.

SOKOL

Sokolsko društvo Beltinci

Na Praznik Sv. Reš. Telesa ob 4 uri bomo ponovili igro štiridejanko „Prisega o polnoči.“ Ker so bile v nedeljo vse vstopnice razprodane, priporočamo, da si vsi, ki nameravajo posetiti prireditve nabavijo vstopnice že v predprodaji pri tajnici s. Prešeren. Vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

Vsesokolski zlet v Pragi

Iz Jugoslavije se udeleži tega zleta na 8.000 Sokolov. Odhod je določen na 2. VII. 1932.

Zadnji dan prijave je dne 3. junija 1932. Prijave sprejema tajnik Sokolskega društva Murška Sobota. Obenem z prijavo je položiti znesek po 333 Din (za vožnjo Maribor—Praga in nazaj, zletni znak, leg. vizum in zavarovanje) ter okoli 300 Din za potrošek v Pragi. Na pot je dovoljeno vzeti čez mejo le 200 Din. Vsak udeleženec mora imeti svečani kraj.

Na poznejše prijave, ali prijave brez denarja se ne bo moglo ozirati.

Člani Sokolskih čet se imajo javiti do tega dne matičnemu društvu.

Oni, ki niso člani Sokola, lahko potujejo z „Putnikom“; prospekte. Prijavnice ima tajnik Sokolskega društva.

Odhodnica

V soboto dne 28. t. m. priredi Sokolsko društvo odhodnico br. Iliču in Zupančiču. Odhodnica bo takoj po končanem koncertu (Radio prenosu) v Sokolskem domu. Vabimo vse brate in sestre, da se te prireditve polnoštevilno udeleže.

Prireditve v mesecu juniju

Dne 12. VI. javni nastop Sokolskega društva Murška Sobota v Murški Soboti, dne 26. VI. okrožni zlet Prekmurskega okrožja v Beltincih.

GOSPODARSTVO

Mariborsko trgovstvo in zakon proti draginji

Mariborski večernik je priobčil pod naslovom „Potrebe in izvedljivosti zakona proti draginji“ daljši članek, na katerega sta Gremij trgovcev in slov. trgovsko društvo v Mariboru poslala sledeče pojasnilo:

Pod naslovom „Potreba in izvedljivost zakona proti draginji“ je prinesel Večernik dne 22. t. m. o trgovstvu razpravo, ki ne razgalja samo popolno nevednost pisca, ampak ki znači po svojem bistvu pravo hujskanje in namerno ustvarjanje nerazpoloženja pri širokih masah zoper trgovce. Podpisani gremij trgovcev in Slovensko trgovsko društvo v Mariboru se zato čutita poklicana, da zoper tako pisarjenje, vsaj kolikor se tiče trgovstva, odločno protestirata. Vsakomur je znano, da tvori veletrgovina neobhodno potrebno posrednico med industrijo in prodajo na drobno. Tovarniški obrat ne more po svojem ustroju oddajati ogromnemu številu malih trgovcev neznatne množine blaga, zato prepušča to poslovnanje trgovcem na debelo. Zaslужek veletrgovcev je pri tem še zmeraj manjši, kakor pa je bila razlika pri podražanju, ki bi nastala za blago, ako bi tovarne uvedle podrobno odpravljanje na desetisoče malih trgovcev. Znano je, da leži zaslужek veletrgovca v množini, ki se giblje okoli 2 do 6%, ki pa včasih niti ne dosega celega odstotka, ampak se izraža samo v parah. Torej ne visoki odstotek dobička, marveč neznaten dobiček v velikem obratu predstavlja za veletrgovino dotok dobička. Kako abotno je naziranje v naznačenem članku, da zaslužijo grosisti 100% se vidi že v tem, da so odjemalci grosistov vendar trgovci, ki se vsi dobro informirajo pri vsakem naročilu o cenah pri vseh grosistih in tudi direktno pri tovarnarjih samih. Slabo mnenje ima pisec o našem malem trgovcu, ki mu pripisuje toliko omejenosti, da bi plačeval grosistu 100% dobička! Saj bi morala biti potem naravnost kriminalna zveza med vsemi grosisti v državi, temelječa na dogovoru 100%-nega dobička. In prvi, ki bi kaj takega razbili, bi bili industrijci, ki bi pač raje zaslužili sami recimo 50% s povišanjem cen, kakor pa dajali grosistom možnost 100% nega zaslužka.

Odkar obstoja zakon o pobijanju draginje se še ni dogodil slučaj, da bi bil obsojen kak grosist, ker je vsakdo lahko dokazal, da ne zasluži ne le dovoljenih 20% marveč niti petine tega. Pri tistih branžah, kjer doseže dobiček nakaj odstotkov, pa je upoštevana okolnost, da so plačljivi računi malih trgovcev po tri do šest mesecev brezobrestno in v tem času ne trpi veletrgovec le na izgubi obresti, ampak tudi na zmanjšanju kapitala.

Nemogoča in naravnost zlobna je trditev, da ne izgube grosisti pri detajlistih, ki gredo v poravnavo skoro ničesar ali sploh ničesar. Naj bi pisec pregledal sodne akte o poravnava le pri enem sodišču, pa bi videl, koliko znašajo izgube grosistov zlasti manufakturne stroke, ki oddajajo blago na dolgoročne kredite, pa tudi drugih kot n. pr. kolonijalno in specerijsko blago, železnina, cement itd., kjer se računajo dobički grosista deloma le po parah in ne dosežajo več odstotkov. Te izgube so znašale v zadnjih letih po več milijonov samo v mariborskem okrožju, kar se da računsko dognati in po spisih dokazati.

Iz tega razloga se trgovstvo ne bori proti zakonu o pobijanju draginje, pač pa se bori proti posameznim odločbam kot n. pr. da naj bo ovadba policije ali orožništva poln dokaz in pa proti principu samemu, ker je bil vedno regulator cen prosti tek konkurence, povpraševanja in po-

nudbe in ker nikdar ne more zakon na tem nič izpremeniti. Če so se pa kje zlorabe zgodile, še vedno ni potreba tako drakoničnih odredb, najmanj pa še za naše slovensko trgovstvo. Zakon o pobijanju draginje bo tiste redke zlorabe tako malo odpravil, kakor splošni kazenski zakon ni odpravil zločinov. Taki nekontrolirani in ne odgovorni članki naj bi ne smeli povzročati nepotrebnega razburjenja, pač pa bi časopisje storilo dobro delo, ako bi zasledovalo razne krošnjare in tuje potnike, ki s svojim vsiljevanjem od hiše do hiše odirajo naše ljudstvo, za katere pa naše trgovstvo ne more odgovarjati.

Odgovor trgovstva je tako značilen za naše prilike in za presojo razmer v naši trgovini, da smatramo za potrebno, da ga z objavo v našem listu priobčimo širšemu trgovskemu svetu. Trgovci se gotovo ne boje zakona proti draginji radi tega, ker bi se bali kazni za navijanje cen, boje se pa formalnih prestopkov, za katere se smatra že neoznačenje cen itd., torej dejanja, ki se morejo pripetiti brez slabega namena vsakomur. Mi smo stališče naše trgovine napram protidraginskemu zakonu že ponovno točno precizirali in smo prepričani, da bodo merodajni faktorji uvideli, da streljajo preko cilja, ako bi v sedanjih časih hoteli uveljaviti poostreni protidraginjski zakon.

Seja načelnstva gremija

Dne 13. maja 1932 ob 8. uri zvečer je imelo načelnstvo gremija svojo redno sejo na kateri se je razpravljalo o 8. točk. dnevnega reda.

Najvažnejši podatki o razpravi iz te seje podajamo kakor sledi: Dan XI. rednega občnega zbora se je dočlil 4. junij 1932 ob pol 11. uri predpoldan v dvorani Sokolskega doma v Murški Soboti, na katerem se bo razpravljalo dnevni red kakoršen je naznačen v vabilu.

Na poziv davčne uprave v M. Soboti je gremij odgovoril ter obrazložil težnje današnjega stanja trgovine, zlasti je poudaril, da je promet padel od leta 1930 do letos 50 do 70%, temu primerno se je znižal dobiček to pa z ozirom na to, ker so ostali režijski stroški isti, kakor so bili za časa, ko je še trgovina uspevala, vsled tega je danes sploh nemogoče misliti na kaki čistí dobiček v trgovini. Prav posebno je trpela trgovina z živino, perutnino in jajci, pri kateri so cene padle povprečno za celih 60 do 70%, a največji udarec je pa bil zadan tej trgovini z divizno zaporo ter uvedbo zelo majhnega kontigenta za našo državo v tujih državah.

Velevažno za vse trgovce

Vsi oni trgovci, ki do danes še niso predložili svojih obrtnih listov v registracijo, se ponovno opozarjajo, da to storijo čim prej v Gremijalni pisarni (trgovina Čeh Franc) v Murški Soboti, kjer se jim vse potrebno opravi in prejmejo za vsak oddan obrtni list potrdilo.

Kdor svojega obrtnega lista ne bo predložil do določenega termina, se bo s tem odpovedal svoje obrtne pravice, a obrtni list dobiti po novem obrtnem zakonu je zelo težko za vsakogar, ki ne more dokazati, da se je trgovine učil ter dovršil zadosti pomočniške dobe. A tudi takse so po novem obrtnem zakonu precej visoke.

Ker se registracija vrši za vse dosedanje trgovce brezplačno je torej v interesu vsakega, da se te ugodnosti posluži pa čeprav momentan ne trguje samo, da si obdrži obrtno pravico.

Gremij trgovcev za sprez Murska Sobota
v Murški Soboti

Vabilo

na

XI. redni občni zbor
ki se vrši v soboto dne 4.
junija 1932 ob pol 11. uri do-
poldan v dvorani „Sokolske-
ga doma“ v Murški Soboti.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva, tajništva in blagajništva,
2. Poročilo pregledovalcev računov,
3. Proračun za leto 1932,
4. Preosnovanje gremija po novem obrtnem zakonu,
5. Odobritev novih pravil,
6. Prenos poslov na novo upravo,
7. Volitev nadzornega odbora,
8. Določitev o načinu grem. objav,
9. Razprava o obligatornem bolniš-
kem in starostnem zavarovanju,
10. Razni predlogi,
11. Slučajnosti.

Če občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se vrši isti eno uro pozneje na istem mestu ne glede na število navzočih članov. Po § 378 obrtnega zakona sme zbor razpravljati le o stvareh, ki so postavljene na dnevni red ali, ki jih poedini člani najmanj tri dni pred zborovanjem pis-
meno gremiju prijavijo.

Ako se občnega zbora neupravičeno ne udeležite se Vas bo kaznovalo po § 24 gremijskih pravil z globo in sicer za člane iz Murske Soboti Din 50.—, vse ostale Din 20.—

Zapisnik zadnjega občnega zbora (t. j. X. rednega obč. zbora) se radi obsežnosti dnevnega reda ne bo čital na občnem zboru, vsled tega je vsakemu članu na vpogled v gremijskimi pisarni in to vsaki dan med uradnimi urami, bil je pa tudi objavljen v tedniku „Murska Krajina“.

Murska Sobota, dne 17. maja 1932.

NAČELSTVO.

VOZNI RED

veljaven od 22. maja 1932.

Hodoš:

prihod iz M. S. ob 6⁰³ i 15⁴³ v⁰ri
odhod v M. S. ob 6¹⁸ i 17⁰⁶ v⁰ri

Murska Sobota:

prihod iz Hodoša ob 7³⁹ i 18³⁰ v⁰ri
odhod v Hodoš ob 4⁴⁰ i 14¹⁵ v⁰ri

prih. iz Ormoža ob 9⁰⁷, 15²¹, 19⁴⁶, 20⁴⁹ v.
odh. v Ormož ob 5²², 9²⁰, 14²⁴, 19¹⁴ v.

Ljutomer:

prih. iz G. Radgone ob 5⁴⁴, 14¹⁰, 19³⁴ v.
odh. v G. Radgono ob 8³⁵, 15¹², 20¹⁵ v.

Ormož:

prih. iz M. S. ob 7⁰⁴, 13¹⁴, 16¹¹, 21⁰⁰ v.
odh. v M. S. ob 7²⁸, 13⁴², 16³¹, 19¹⁰ v.

D. Lendava:

prih. iz Čak. ob 5²⁹, 9⁰⁸, 14⁰⁶, 20⁴¹ v.
odh. v Čak. ob 5⁴³, 10³⁰, 14³⁶, 21¹¹ v.

Čakovec:

prih. iz D. L. ob 6³⁵, 11⁴⁰, 15³⁴, 22²⁰ v.
odh. v D. L. ob 4³⁸, 8⁰², 13¹², 19³⁸ v.

KMETIJSTVO

Pridelajmo več krme.

(Nadaljevanje.)

Kak lepo in veselo bi bilo pogledati na številne plastiče? Parme bi bile pune, da bi krmo mogli še v oslice skladati. Na sprotoletje bi pa lejko — mesto tega, da kúpujemo — odavali krmo v druge kraje in bi se veselili lepim dohodkom iz travnikov. Da bo trava gosta to dosežemo s pravilnim oskrbovanjem, gnojenjem itd. o čem je bilo že pisano v našem listu.

Poleg goste trave pa moremo glegati tudi na to, da rastejo na travniku le dobre trave, ki imajo veliko in lejko prebavnih hranilnih snovi. Nikdar pa ne trpimo na travniku malovredne rastline, ki spadajo bolj med plevel, kakor pa med krmne trave. Na oči dajo te rastline travniku lepo sliko; kakor so to razne korine, ki tako lepo cvetejo v vseh mogočih farbah. Žalibog pa ne dajo dobre in

veliko krme. Za to se pa s kmetskega vidika ne moremo navduševati za nje. S pravilnim oskrbovanjem se njihovo število sicer precej zmanjša, ampak jih je zatreči na ta način skoraj nemogoče.

Je pa pri nas mnogo takih travnikov, na katerih je trava že tak redka, da z nobenim še tako dobrim in pravilnim oskrbovanjem ne dosežemo uspeha — to je da bi se trava zgo-
stila. V takem slučaju pa moremo izvršiti eno temeljito operacijo, to je travnik preorati in posejati seme od dobrih travinskih trav. Kako se more to napraviti o tem bomo pisali v prihodnji številki.

Kmetijska podružnica v M. Soboti

je imela sedmi redni letni občni zbor v nedeljo 22. t. m. Občnega zbora se je udeležilo krog 170 članov. Iz poročila povzamemo, da ima podružnica 553 članov. Med letom je odstopil predsednik g. živinozdravnik Samec, odbornik g. ing. Sadar je bil premeščen, g. Fr. Vlaj je dal ostavko radi bolezni, g. Tremli Miha pa je umrl 6. marca t. l.

Delovanje: Razdelila je 9 članom cement za vzorna gnojšča s pomočjo banovinske podpore za polovično ceno; udeležila se je sadne razstave v Ptuj s tukajšnjim sadjem, ki je dobilo prve nagrade; razdelila med člane selekcionirano pšenico s semenogojске postaje v Beltincih, potem semensko rž in selekcionirani semenski oves. Tega je pa dobila premajhno množino, da bi ga mogli dobiti vsi člani, ki so se za njega potegovali. Razpečala je med člane 1100 prvovrstnih sadnih drevesc, s pomočjo podpore sresk. kmet. odbora po nižanih cenah in krog 5000 kg semenkega krompirja rožnik in ojnidovec. Podružnica ima že šest živinorejskih rodovniških odsekov, ki že par let delujejo in sicer v Puconcih, Moravcih, Tešanovcih, Predanovcih, Strukovcih in Vučji gomili, na novo sta ustanovljena taka odseka v Hodošu in Brezovcih.

Inventarja ima 26 travniških bran, 5 trijerjev, 6 nahrbtnih samodelnih in dve prevozne drevesne škropilnice in dr. Denarni promet je bil 81481 Din. dohodkov ter 49800 Din. izdatkov.

Pri nadomestnih volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Kūhar Štefan iz Puconec, za prvega podpredsednika g. Lanščak Franc iz M. Soboti, za blagajnika g. Samec Joža iz M. Soboti, za odbornika pa g. Viktor Vlaj iz Predanovec. Izvoljenih je bilo tudi 14 delegatov za glavni občni zbor v Ljubljani. Zborovanja se je udeležil tudi g. narodni poslanec Benko, ki je bil pozdravljen od zborovalcev z gromovitim aplavzom.

Tržne cene

Telice kg. 2—3.50 Din, teleta kg. 4—5 Din, biki se začasno ne kupujejo, ker je uvoz bikov v Avstrijo ustavljen, svinje kg. 5—6.50 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govčina kg. 5—8 Din, telitina kg. 6—8 Din, svinjetina 10—12 Din, svinjska mast kg. 16— Din, moka pšenična 0 kg. 4.50—4.75 Din, II. kg. 4.25—4.50 Din, V. kg. 4.— Din, moka ržena kg. 3—3.50 Din, kava surova kg. 38—80 Din, kava pražena kg. 48—125 Din, riž kg. 5—12 Din, sladkor kristalni kg. 13.50 Din, v glavah kg. 14.— Din, kocke kg. 15.— Din, olje bučno 1 lt. 16 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 160.— Din, žito 1 q 150.— Din, koruza debela 1 q 100.— Din, koruza čiqatine 1 q 120.— Din, oves 1 q 120.— Din, ajda 1 q 110—115 Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110.— Din, krompir 1 q 80—105 Din, seno 1 q 70—90 Din, slama 1 q 50—60 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96.— Din, tomažova žindra 18/20% 1 q 116.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— Din, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18.— Din.

Cement Trboveljski 1 q 67.— Din, cement Splitski 1 q 65.— Din, apno žgano 1 q 38.— Din.

Proda se lepo posestvo v Očeslavcih

župnija Kapela pri Radenci, posestvo meri 12 3/4 oralov sestoji iz travnika, njlve, gozda in vinograda. Poslopja vsa zidana in z opeko krita. Več se izve pri lastniku PETER SERNEC v Očeslavcih.

Za bicikle

nadomestne dele in priprave kupujte pri

G. HOLLANDER K. D.

ZAGREB, Martičeva ulica 4—17.

Cenike dobite brezplačno. Strokovno popraviljanje in emajliranje biciklov.

AVTOBUS V SLATINO RADINCI

Počeniš z 22. majem bo vozil avtobus vsako nedeljo in praznik iz

Murske Soboti v Slatino Radinci.

Odhod ob 15 uri (3 uri popoldne) izpred hotela KRONE. Povratek iz Slatine Radinci ob 20 uri (8 uri zvečer). Cena za osebo 10 Din.

AVTOBUSNI PROMET ČAKOVEC—M. SOBOTA
A. BRODNJAK, ČAKOVEC.

Mizarji pozor!

Po solidni ceni proda različne vrste jako suhih dešk (črešnjeve, jesenove, hrastove i. t. d.)

Gozdni urad veleposestva v Beltincih.

Pohišstvo kakor postelje, omare, stolce, otoman-divan, nadalje gotove škrinje (truge) najfalejše dobite pri ŽELEZIN-GER KONRADI M. Sobota, Lendavska c. 8. (prek od Benka.)

POZORI!

ZASTONJ

POZORI!

ne dobite, pač pa zelo poceni razna kolesa, motorje, šivalne stroje, gramofone, gram. plošče, fotografske aparate in fotomaterijal kakor tudi vse nadomestne dele pri

tt. ERNEST ŠTIVAN v MURSKI SOBOTI.

Pred nakupom si oglejte mojo veliko zalogo brez vsake obveznosti ter primerjajte cene in tudi kvaliteto z drugimi. Šele potem se odločite!